

Beslisnota voor de raad

Datum 21 februari 2023

Openbaar

Onderwerp Strategische Veiligheidsagenda 2023-2026
Versienummer

Portefeuillehouder P.H. Snijders
Informant Wendy Hutterd
Afdeling Fysieke Leefomgeving
Telefoon (038) 498 2310
Email W.Hutterd@zwolle.nl

Financiële gevolgen

Betreft doel 7.2.1 We versterken de sociale veiligheid door het voorkomen en tegengaan van criminaliteit, overlast en gevoelens die daarmee samenhangen.

7.2.2 We versterken de fysieke veiligheid door het voorkomen en tegengaan van branden, ongevallen, rampen, crises en gevoelens die daarmee samenhangen.

7.2.3 We zorgen voor een veilig gebruik van de openbare ruimte.

Begroting wijzigen Nee
Dekking ten laste van

Bijlagen 1. Strategische Veiligheidsagenda 2023-2026

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

- 1 de Strategische Veiligheidsagenda 2023-2026 vast te stellen, met daarbij de volgende geprioriteerde thema's:
 - a. Zorg en Veiligheid
 - b. Digitale Veiligheid
 - c. Drugs
 - d. Jeugd en Veiligheid
 - e. Polarisatie en Extremisme

Datum 21 februari 2023

Toelichting op het voorstel

Inleiding

Veiligheid is een belangrijke voorwaarde om fijn te kunnen leven, wonen, werken en recreëren. De verantwoordelijkheid voor het beleid omtrent veiligheid ligt bij de gemeente. Samen met veel partijen, zoals ondernemers, maatschappelijke organisaties, politie en het Openbaar Ministerie en natuurlijk de inwoners zelf, wordt er dagelijks gewerkt aan een veilig woon- en leefklimaat.

De gemeenteraad is verantwoordelijk voor het vaststellen van lokaal veiligheidsbeleid. Eens per vier jaar leggen we dit beleid, in de vorm van een Strategische Veiligheidsagenda, aan uw raad voor. Deze agenda richt zich op sociale veiligheidsvraagstukken. In het Coalitieakkoord 'Samen voor een waarde(n)volle toekomst' hebben we geconstateerd dat Zwolle een overwegend veilige stad is. Dit is iets waar we trots op zijn, want veiligheid ontstaat niet vanzelf en is het resultaat van iedereen die de stad en anderen een warm hart toedraagt. Ondanks deze inzet zien we, op basis van een breed en integrale veiligheidsanalyse, in toenemende mate ontwikkelingen die de openbare orde en veiligheid raken.

Deze ontwikkelingen, het brede veiligheidsbeeld en dat wat we nodig hebben om te werken aan een veilig Zwolle voor iedereen vormen de basis voor deze Strategische Veiligheidsagenda. We stellen in deze agenda een vijftal geprioriteerde thema's voor; zorg en veiligheid (1) digitale veiligheid (2) drugs (3) jeugd en veiligheid (4) polarisatie en extremisme (5). Het werken aan veiligheid is nooit af en op deze thema's constateren we dat er ontwikkelopgaven liggen.

In deze Strategische Veiligheidsagenda wordt het 'wat' beschreven, hetgeen vervolgens wordt vertaald in een Uitvoeringsagenda waarin het hoe én met wie wordt uitgewerkt. De thema's die centraal staan, zijn aanvullend op dat wat we al doen in onze reguliere werkzaamheden.

Toelichting

Deze Veiligheidsagenda geven we iets anders vorm dan de Veiligheidsvisie 2019-2022. De naam 'Strategische Veiligheidsagenda' zegt het al, het is niet alleen richtinggevend maar geeft ook inzicht in de speerpunten. We combineren het 'wat' met het 'hoe', weliswaar hoog-over. We geven wederom een beschrijving van de veiligheidssituatie (het veiligheidsbeeld), waaruit een vijftal geprioriteerde thema's voortvloeien. Per thema beschrijven we de ambitie voor de komende vier jaar en benoemen we de speerpunten om focus aan te brengen en die leidend zijn voor de Uitvoeringsagenda.

Grootstedelijke problematiek

We constateren dat de groei van de stad gepaard gaat met een toenemende druk op de buitenruimte en steeds zichtbaarder wordende grootstedelijke en complexe problematiek. Daarnaast heeft het criminele speelveld voor veel en buitensporig geweld in de openbare ruimte gezorgd. Niet eerder was de impact van de georganiseerde criminaliteit in Zwolle zo voelbaar en zichtbaar.

De groei van de stad en de toename van grootstedelijke problematiek betekenen iets voor de manier waarop we werken aan een veilige stad. Het vraagt van ons stil te staan bij wat er nu nodig is en welke ontwikkelingen relevant zijn om te bepalen wat er nodig is voor een toekomstbestendige veilige en leefbare omgeving. Dit is onderdeel van werken aan een veilig Zwolle.

Datum 21 februari 2023

De laatste jaren hebben we gewerkt aan een robuuste inzet op het gebied van veiligheid. Het programma Ondernijning en de visie Toezicht openbare ruimte 2025 zijn hier voorbeelden van. Daarnaast hebben we eerder in de PPN en begroting aandacht gevraagd voor deze grootstedelijke problematiek. We groeien mee met de ontwikkelingen en opgaven die we zien. Het gaat daarbij niet alleen om de vraag of er voldoende capaciteit is, maar ook op welke manier we effectief samenwerken met onze (veiligheids)partners.

Werken aan een veilig Zwolle

Onze inwoners moeten zich overal veilig en vrij voelen. Veiligheid is een voorwaarde voor brede welvaart maar ontstaat niet vanzelf. Elke dag werken wij en onze partners daarom aan een veilig Zwolle voor iedereen. In het veiligheidsbeeld constateren we dat binnen onze werkzaamheden ontwikkelingen zijn die extra aandacht vragen, maar die zien we niet als ontwikkelopgaven binnen de strategische veiligheidsagenda. Voorbeelden hiervan zijn verkeersveiligheid en supportersgeweld rondom voetbalwedstrijden.

Verkeersveiligheid

We constateren dat het aantal verkeersongevallen de afgelopen jaren is gedaald, maar dat deze daling stagneert. Het aantal gewonden is in verhouding toegenomen; slachtoffers zijn vaak (brom)fietsers. Daarnaast ervaren inwoners in 2020 en 2022 meer verkeersoverlast dan in voorgaande jaren, 'te hard rijden' wordt hierbij het meest genoemd.

We bevorderen de verkeersveiligheid door het nemen van verschillende maatregelen. Deze maatregelen worden uitgewerkt in het Actieplan Verkeersveiligheid. Dit actieplan vloeit voort uit de Mobiliteitsvisie en wordt in het eerste halfjaar van 2023 aan uw raad aangeboden.

Supportersgeweld rondom voetbalwedstrijden

We constateren dat het supportersgeweld, in lijn met de landelijke trend, is toegenomen rondom voetbalwedstrijden binnen en buiten Zwolle.

We werken samen met PEC-Zwolle, het Openbaar Ministerie, Travers Welzijn en de politie om voetbal een feest te laten zijn, en om anderzijds crimineel gedrag, overlast en onveiligheid rondom het betaalde voetbal aan te pakken. Dit doen we onder andere door samen te werken binnen het samenwerkingsconvenant Voetbal en Veiligheid. De ontwikkeling die we zien vraagt extra aandacht voor dit thema, maar zien we niet als een ontwikkelopgave.

Beoogd effect

Het behouden van een veilig Zwolle voor iedereen en daar waar nodig, in de wijken en buurten, de veiligheid te versterken.

Argumenten

1.1 *We kunnen door middel van de Strategische Veiligheidsagenda regie voeren op het behouden en daar waar nodig het versterken van een veilig woon- en leefklimaat.* Dit is een gemeentelijke taak. Daarnaast is in artikel 38b van de Politiewet vastgelegd dat de gemeenteraad minimaal eens per vier jaar de prioriteiten vaststelt die de gemeente nastreeft op het gebied van de openbare orde en veiligheid. Op deze manier geven we richting aan het werken aan een veilig Zwolle. We prioriteren de stedelijke thema's, maar niet overal in Zwolle spelen dezelfde vraagstukken. De vele buurten en wijken die we kennen, hebben elk hun eigen karakter. We hebben daarbij aandacht voor de verschillen in de

Datum 21 februari 2023

wijken. Dit vraagt maatwerk en samenwerking met de inwoners, ondernemers en lokale partners. We geven dit vorm door de stedelijke opgaven te vertalen naar de wijkopgaven, daar waar nodig de veiligheid en veiligheidsgevoelens te versterken, en buurt- en wijkgericht te werken. De stedelijke opgaven worden daarnaast vertaald naar onder andere het Vergunningen Toezicht en Handhavingsprogramma en - beleid op het gebied van Veiligheid en Openbare Ruimte. Het vormt ook input voor het Meerjarenbeleidsplan Politie Oost-Nederland dat in 2023 wordt opgesteld voor de komende jaren.

1.2 We constateren dat er een vijftal thema's zijn die de komende vier jaren extra aandacht nodig hebben. We prioriteren deze thema's en zien deze als ontwikkelopgaven die nodig zijn om de veiligheid in Zwolle te versterken.

1.2.1 Zorg en Veiligheid

We constateren dat, ondanks onze inzet, zowel het aantal registraties met betrekking tot sociale overlast als de beleving daarvan blijft toe nemen. We constateren ook dat het versterken van de totale keten van zorg en veiligheid uiterst omvangrijk en complex is. Op landelijk en regionaal niveau zijn er diverse ontwikkelingen die invloed hebben op het lokale beleid en uitvoeringspraktijk. We ervaren een leemte in hetgeen we op dit moment lokaal hebben georganiseerd. Dit alles vraagt een intensivering van de lokale aanpak op de verschillende vraagstukken op het snijvlak zorg en veiligheid.

1.2.2 Digitale Veiligheid

We constateren dat de risico's op digitale onveiligheid blijven toenemen en dat openbare orde verstoringen steeds vaker online (en anoniem) worden aangejaagd. Om hier tegenwicht aan te kunnen (blijven) bieden, is het van belang om zowel onze digitale weerbaarheid als die van onze inwoners en ondernemers en het bijbehorende handelingsperspectief te vergroten en te blijven versterken.

1.2.3 Drugs

We constateren dat drugs een belangrijke kern vormen binnen de georganiseerde criminaliteit in Zwolle. We constateren eveneens een toename in het gebruik van drugs. Vraag en aanbod functioneren hierbij als communicerende vaten; het gebruik heeft een directe relatie met het illegale aanbod. De ernst en omvang van drugscriminaliteit en het drugsgebruik vragen daarom om een verstevigde aanpak de komende jaren. Het stoppen van de handel in drugs is geen realistisch doel, maar het gezamenlijk bestrijden van de effecten in de stad en het verstoren van de drugsmarkt en het criminele speelveld wel.

1.2.4 Jeugd en Veiligheid

We constateren dat de laatste jaren over de hele linie de jeugdcriminaliteit daalt, maar de aard van de criminaliteit is veranderd. Jongeren zijn in verhouding vaker verdachte van drugs- en vuurwapenmisdrijven en we zien een verjonging en verharding binnen de drugscriminaliteit. Daarnaast constateren we ook dat jeugdoverlast toeneemt en jeugdgroepen fluïde zijn. We zien de doelgroep jeugd terug binnen verschillende thema's, zoals drugs en de aanpak van supportersgeweld. We staan aan het begin van een effectieve aanpak van jeugdoverlast, - problematiek en – criminaliteit en er is meer inzet nodig om de samenhang en samenwerking binnen deze verschillende opgaven vorm te geven. Vroegsignalering en preventie zijn essentieel in deze opgaven.

1.2.5 Polarisation en Extremisme

We constateren dat meningen en ongenoegen in toenemende mate worden geuit in betogingen en

Datum 21 februari 2023

demonstraties. En dat daarbij de intensiteit, het niet schuwen van geweld en intimidatie en het online aanjagen van legale en illegale vormen van betogen toeneemt. Daarnaast constateren we dat het thema is verbreed en complexer is geworden en we ervaren een leemte in het zicht op andere vraagstukken, zoals rechts-extremisme en grensoverschrijdend gedrag dat de democratische rechtsstaat ondermijnt. Er ligt een uitdaging om hier meer bewust en bekwaam op te worden als organisatie, samen met onze partners, en onze informatiepositie hierop te versterken.

Risico's

Geen.

Financiën

De agenda voeren we zoveel mogelijk binnen bestaande budgetten uit. We maken daarbij ook gebruik van subsidies c.q. versterkingsgelden. Bij de uitwerking van de uitvoeringsagenda kan het zijn dat we extra middelen nodig hebben, dit wordt dan meegenomen in de begrotingscyclus.

Communicatie

Na vaststelling van dit voorstel laten we de agenda grafisch vormgeven en verspreiden deze aan de politieke fracties en onze samenwerkingspartners. We plaatsen de agenda ook op onze website zodat deze online te vinden is.

Vervolg

Na vaststelling van dit voorstel vormen de geprioriteerde thema's de basis van het veiligheidsbeleid voor de komende jaren. We werken dit uit in een Uitvoeringsagenda. De uitwerking hiervan geven we tweejaarlijks vorm. In deze uitvoeringsagenda staat beschreven op welke manier we de speerpunten oppakken en wie er betrokken zijn bij de aanpak.

De financiële vertaling vindt, zoals gebruikelijk, jaarlijks plaats in de begrotingscyclus. We monitoren daarnaast of we de goede dingen doen en of wat we doen ook effect heeft. Indien nodig kunnen we bijsturen of andere keuzes maken. Een van de middelen die we hiervoor gebruiken is het interne veiligheidsdashboard dat we hebben ontwikkeld. Het doel van dit dashboard is om inzicht te geven in actuele cijfers en trends en ontwikkelingen op het gebied van (sociale) veiligheid. Het Buurt-voor-Buurt onderzoek en thema-gerichte analyses zijn andere middelen die we gebruiken om te monitoren.

Tot slot worden de vijf thema's en het veiligheidsbeeld vertaald naar het eerder genoemde VTH-VOR programma en beleid en de wijkopgaven. Het inwonersperspectief, op basis van het Buurt-voor-Buurt onderzoek en gesprekken, wordt in deze wijkopgaven meegenomen.

Openbaarheid

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

voorzitter, Peter Snijders

Datum 21 februari 2023

secretaris, Dick Emmer